Ч. 210 Недѣля 19 вересня (1 жовтня) 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Редакція и Адмініотрація: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франкованї.

Рекламаціи неопечатанї вôльнї вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адмініотраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Патріотичне свято.

Въ престольнôмъ мѣстѣ Тиролю довершило ся передвчера велике народне свято — вôдкрытя памятника Андрея Гофера. Побôчь сего торжества Инсбрукъ святкує ще и друге, именно торжественне отворенє краєвои выставы. На оба торжества выбравъ ся Є. В. Цѣсарь разомъ зъ президентомъ мінїстрôвъ.

Торжество вôдкрытя памятника мае для Тирольцѣвъ дуже велику вагу. Андрей Гоферъ, ихъ народный герой, котрого всесвѣтна історія пôзнала ажь въ р. 1809, тѣшивъ ся незвычайною популярностію мѣжь своими земляками. За-для прешбургского мира перейшовъ Тироль у руки Баваріѣ а зъ тымъ введено въ край новый ладъ. Нови̂ тягары спали на Тироль, вôнъ мусѣвъ удержувати войско, давати рекрута, платити велики̂ податки и зносити самовласть баварскихъ урядникôвъ. Тогдѣ то за починомъ Гофера пôднявъ ся Тироль до повстаня. По кôлькохъ борбахъ Баварцѣ и Французы мусѣли уступати зъ краю, однакъ Гоферъ попавъ у руки Французôвъ и найшовъ смерть героя.

На горѣ Изель коло Инсбрука, де чотири разы була борба, тамъ вôдслонено памятникъ Гоферови. Пôдчасъ сего торжества мавъ Монархъ на собѣ мундуръ полковника тирольского полку стрѣльцѣвъ. Памятникъ посвятивъ князь архієпископъ сальцбурскій, почомъ памятникъ вôддано торжественно въ опеку полку цѣсарскихъ стрѣльцѣвъ. Монархъ оглянувъ памятникъ, а вôдтакъ, коли товариства спѣвацки̂ спѣвали, розмавлявъ зъ потомками тирольского героя и иншихъ Тирольцѣвъ, що брали участь у пригодахъ 1809 року.

По посвяченю памятника вернувъ Є. В. Цѣсарь зъ Найд. Архикнязями до замку, а тымчасомъ краєви̂ стрѣльцѣ приготовили ся до походу. Въ полудне перейшовъ походъ попередъ замокъ цѣсарскій. Монархъ разомъ зъ Архикнязями Каролемъ Людвикомъ, Людвикомъ Вікторомъ и Йосифомъ Фердинандомъ приглядали ся походови зъ балькону замку. Походъ тревавъ три чверти години; була то величава манїфестація привязаня населения до Монарха.

По полудни звидѣжувавъ Монархъ выставу краєву въ Инсбруцѣ. На привитанє маршалка Брандіса высказавъ Монархъ бажанє, щобы та выстава причинила ся до пôднесеня краєвого рôльництва и промыслу, а черезъ то й загального добробуту. Вôдтакъ звидѣвъ Монархъ гарну керницю мѣску, выставу стрѣлецку и выставу обороны краєвои. Радъ бувъ зъ заходôвъ альпейского товариства, котре для туристôвъ збудовало богато притулкôвъ; незвычайно подобала ся єму выстава овочѣвъ — и обѣцявъ звидѣти выставу ще на другій день.

Серед грôмкихъ окликôвъ населеня Hoch и Eviva вôдъѣхавъ Монархъ зъ Архикнязями на отворенє головнои стрѣльницѣ краєвои, запросивши до ваґону парового ґр. Таффого и Намѣстника. Коли на знакъ отвореня пôднесено надъ будынкомъ стрѣльницѣ цѣсарску хоруговь, окликамъ, спѣвамъ, выстрѣламъ не було кôнця. Тирольцѣ мають богато товариствъ стрѣлецкихъ и взагалѣ завзяти̂ се мисливи̂? Отже крôмъ провінціональныхъ стрѣльниць заложили собѣ краєву стрѣльницю головну. Монархъ сказавъ о нѣй: „Почитайте дуже нову головну стрѣльницю, бо она буде росадникомъ звязи, военнои вдачѣ и патріотизму, одержаного въ спадщинѣ по батькахъ. Въ дняхъ небезпечности сподѣваю ся и вѣрю тому, що стрѣльцѣ Тиролю и Передаруляніѣ звычаємъ батькôвъ, радо посвятять кровь и майно въ оборонѣ трону и державы.“ Ти̂ слова Монарха выкликали несказане одушевленє у зôбраныхъ.

Тирольскій и передаруляньскій союзъ спѣвацкій, зложеный зъ 35 товариствъ а 600 спѣвакôвъ и двохъ музикъ, спѣвали вечеромъ на площи замковôй серенаду въ честь Монарха. Площа була освѣтлена огнями бенґальскими. На конець вôдограно имнъ народный,—котрый спѣвавъ весь нарôдъ. Цѣсарь и Архикнязѣ появили ся на бальконѣ, а нарôдъ повитавъ ихъ окликами. При кôнци серенады спѣваки крикнули три разы на честь Монарха. Вôдтакъ бувъ баль, на котрôмъ Монархъ забавивъ цѣлу годину.

Вчера бувъ Монархъ зъ Архикнязями на горѣ Изель, щобы розпочати пробу стрѣляня. Цѣсарь приглядавъ ся стрѣляню вояковъ и офіцирôвъ и бувъ очевидно зъ того дуже вдоволеный.

Въ Инсбруцѣ теперь всѣ дуже ради̂, що вдавъ ся походъ стрѣлецкій та що въ манїфестаціи, котра зробила дуже добре враженє на Монарсѣ, брали также участь и тирольски̂ Италійцѣ.

Зъ нагоды того патріотичного свята и загального одушевленя, дарувавъ оденъ Тиролецъ Зібереръ 100.000 зр. на закладъ для сиротъ.

Спроваджене мощей Маркіяна Шашкевича зъ Новосѣлокъ до Львова.

На засѣданю центрального выдѣлу товариства „Просвѣта“ у вôвторокъ пôдъ проводомъ члена выдѣлу о. А. Тороньского полагоджено отси̂ важнѣйши̂ справы. Попередъ всего раджено дальше надъ справою перенесеня мощей Маркіяна Шашкевича зъ Новосѣлокъ лѣсныхъ до Львова и обходу ювілею смерти Мар-

Пôдкова.

(Конець).

Въ давныхъ гробовищахъ находжено пôдковы, котри̂ могли зôйти тамъ взяти ся, що давнѣйше разомъ зъ покôйниками, вояками, палено и ихъ коней и потôмъ весь попôлъ зсыпувано до урны. Пôдкова згадує ся также и въ давныхъ казкахъ про богôвъ. Староґерманьскій божокъ Воданъ мавъ мати осьминожного коня „Слейпніра“, котрого пôдкувавъ оденъ самотный коваль на Гельґоляндѣ. Пôсля пôвнôчныхъ переказôвъ кôнь Водана, що гонивъ не лише по земли а й по воздусѣ та по водѣ, разъ такъ розгарцювавъ ся, що якъ махнувъ ногою, пôдкова вôдорвала ся и вдарила о гору Вексіо въ Швеціи такъ сильно, що ще й нинѣ єсть знакъ вôдъ неи. Подôбни̂ суть переказы въ богато нѣмецкихъ мѣсцевостяхъ; въ нихъ каже ся, що люде, войско або дружина ловецка Водона летѣли воздухами въ ночи и конѣ погубили пôдковы, котри̂ вôдтакъ находжено на дахахъ. Неразъ каже ся вôдмѣнно въ тыхъ переказахъ, вже на новый ладъ, що то пôдчасъ вôйны кôннота такъ гнала, що вôдорвана пôдкова залѣтала неразъ ажь на дахъ и тамъ єѣ прибивано на памятку. Було повѣрє про сына Водана, що вôнъ приносить щастє, де прийде; длятого то певно, коли хто найде пôдкову, то держить єѣ, бо она мае приносити щастє, особливо коли въ нѣй суть и цвяхи. Таку пôдкову прибивають до дверей комнаты або стодолы, а найчастѣйше до порога и то отворомъ на двôръ. Мае то значити, що такъ щастє може собѣ увôйти до хаты, але выходити не смѣє. Той звычай всюды знаный въ Нѣмеччинѣ и въ насъ, а може й ще де. Навѣть по великихъ мѣстахъ, якъ у Берлинѣ, можна найти пôдковы поприбивани̂ на порогахъ. Такій звычай любили мабуть уже й Германцѣ. Они прибивали пôдковы зъ спаленыхъ на жертву коней до порога, черезъ котрый мало щастє переходити, а коли вже покинули звычай палити коней разомъ зъ небôщиками, то таке саме значѣнє мала у нихъ найдена або й взагалѣ набута пôдкова. Такимъ способомъ пôдкова прибита на порозѣ дому мала бути символомъ щастя.

Въ католицкихъ околицяхъ до нинѣшного дня єсть звычай прибивати пôдковы до порогôвъ церковныхъ. Межи Инґольштадъ и Авсбурґомъ стоить каплиця св. Севастіяна, оббита ажъ до самого вершка тысячами всякихъ пôдкôвъ, и малыми и великими. Селяне поставили ту каплицю зъ вдячности, що сей святый спасъ имъ въ чудесный спосôбъ хору худобу. Въ давнину були бы зъ такои нагоды коня въ жертву спалили, теперь же жертвували тôлько символъ — пôдковы. Можна здогадувати ся, що давнѣйше прибивано пôдковы зъ жертвуваныхъ коней на дерева коло жертвенникôвъ або у святыхъ гаяхъ.

Найдени̂ пôдковы мають приносити щастє и для закоханыхъ, щось такъ, якъ наше зѣлє „люби-мене“. Коли дѣвчина занадто холодна и не хоче хлопця любити, то треба тôлько, щобы той хлопець умѣвъ ѣй насадити перстень, зробленый зъ найденои пôдковы, на палець — тодѣ вже она не покине єго. Таки̂ перстенѣ кує ще декуды коваль въ ночи на Ивана Купала, але притôмъ мусить бути зовсѣмъ неодягненый. Также зъ цвяхôвъ зъ старыхъ домовинъ кують таки̂ перстенѣ и они мають хоронити вôдъ судорогôвъ и пропасницѣ.

Загально знана єсть казка, якъ лисъ пôславъ вовка до коня, а кôнь казавъ вовкови перечитати на своимъ копытѣ. Вовкъ каже коневи пôднести копыто, а кôнь якъ гримне вовка копытомъ и пôдковою, такъ той тôлько лабами накрывъ ся. Та казка мѣстить ся въ давнôмъ епосѣ нѣмецкôмъ про „Лиса Микиту“.

Зъ того всего видко, що пôдковы були вже досыть давно знани̂, лише мало уживани̂ и розумѣє ся, не таки̂, якъ сего столѣтя ихъ уживають. До недавна думали, що въ старину зовсѣмъ не знали пôдкôвъ. Французскій археольогъ Бернардъ де Монфоконъ, що померъ въ Парижи 1741, писавъ, що франконьскій король Хільдерихъ першій мавъ пôдкутого коня. Сказавъ вôнъ таке на тôй пôдставѣ, що

кіяна. Делеґатами до комітету, що мае занятись обходомъ, выбравъ выдѣлъ дра Омеляна Огоновского и дра Костя Левицкого. — До попередноп постановы: кого мае ся запросити до участи въ актѣ похоронномъ у Львовѣ, ухвалено ще додатково: запросити такожь краеву Раду школьну и зборъ учительскій рускои ґимназіѣ. — Маґістратъ мѣста Львова ще остаточно не полагодивъ просьбы выдѣлу „Просвѣты" що до безплатного мѣсця на могилу Маркіянови, але есть надѣя, що вôдступить шѣсть квадратовыхъ метрôвъ въ околици, де спочивае бл. п. Володимиръ Барвѣньскій. — Для технічного проводу въ цѣлôмъ поступованю вôдъ часу вôдкопаня мощей ажь до привезеня ихъ на дворець львôвскій ухваливъ выдѣлъ зажадати вôдповѣдного чоловѣка вôдъ похоронного предприемця, котрый займе ся похороном мощей у Львовѣ.

Дальше выдѣлъ принявъ до вѣдомости, що книжочка, присвячена памяти Маркіяна Шашкевича, написана о. Иваномъ Чапельскимъ, починае вже друкуватись яко книжочка товариства за мѣсяць жовтень.

Дня 28 с. м. уконституувавъ ся комітетъ для перевезеня мощей бл. п. Маркіяна Шашкевича и обходу ювілею смерти Маркіяна. Головою комітету выбрано дра Омеляна Огоновского, заступникомъ головы дра Дамяна Савчака, секретаремъ академика Ивана Копача. Комітетъ — згôдно зъ ухвалою выдѣлу товариства „Просвѣты" — рѣшивъ запросити на торжество похоронне: обѣ репрезентаціѣ краеві, Впр. Митрополита и обохъ Епископôвъ, университетъ, техніку, краеву Раду школьну, зборъ учителѣвъ рускои ґимназіѣ та й школу имени Шашкевича, раду мѣста Львова, крôмъ того товариства рускі мѣсцеві и замѣсцеві, вдову и родину покôйника. Кошты похорону покрыють ся попередъ всего зъ грошей зôбраныхъ філією „Просвѣты" въ Каменцѣ струмиловôй и зъ чистого доходу зъ концерту, якій мае устроити „Боянъ", а дальше зъ датковъ товариствъ, бо замѣсть вѣнцѣвъ — справить ся лишь одинъ величавый вѣнець спôльный. Промовъ буде у Львовѣ чотири одна на двôрци, двѣ на кладовищи, а одна на концертѣ вечеромъ.

Переглядъ політичный.

Русины въ повѣтахъ ярославскомъ и чесанôвскомъ рѣшили голосувати однодушно за кандидатомъ селяньского сторонництва Антономъ Собеньомъ.

У Львовѣ кандидуе на мѣсце Смольки до Рады державной п. Генрикъ Ревакович.

Послъ Романчукъ не буде здавати въ Калуши справы зô своеѣ дѣяльности, бо Старостро зъ обавы передъ холерою заказало всякі зборы.

Минувшого року ухваливъ нашъ Соймъ резолюцію до Правительства зъ вôзванемъ, щобы закономъ увôльнивъ рафінеріѣ и копальнѣ нафты вôдъ податку заробкового и доходового на такій самъ часъ, на якій увôльнивъ рафінерію нафты въ Тріестѣ на пôдставѣ закона державного зъ дня 8 сѣчня 1891 р. На повисшу резолюцію вôдповѣло Міністерство скарбу, що не може вдоволити бажаню Сойму, бо увôльнене цѣлои однои галузи промысловои вôдъ податку доходового и заробкового було бы за далеко йдучимъ выимкомъ вôдъ засады загального оподаткованя. П. Міністеръ заявивъ дальше, що законъ зъ 8 сѣчня 1891 р. не увôльняе вôдъ оплаты податковои цѣлого вôддѣлу продукціѣ и мѣстить условя и застороги, котрі становлять основну рôжницю межи симъ закономъ а соймовою резолюціею, поминувши, що законъ зъ 8 сѣчня 1891 р. опертый на зовсѣмъ спеціяльныхъ пôдставахъ, що стоять въ звязи зъ вôдборомъ мѣсту Тріестъ привілею вôльнои пристани.

Пôсля вѣстей зъ Петербурга, постановило россійске міністерство скарбу въ рôжныхъ австро-угорскихъ мѣсцяхъ торговельныхъ установити своихъ комісіонерôвъ для продажи россійского збôжа.

Въ россійскôй радѣ державнôй мають сего року радити надъ загальнымъ положенемъ жидôвъ и выдати законъ о жидахъ. Доносить о тôмъ „Новое Время".

Въ Барцельонѣ вчинено атентатъ на маршалка Мартінеца, котрого тепер именовано ґенеральнымъ капітаномъ Катальоніѣ. Сей замахъ може и не безъ політичного значеня тымъ бôльше, що Мартінецъ привернувъ династію Бурбонôвъ на испаньскій престолъ и тѣшить ся найбôльшимъ довѣремъ у королѣвскои родины. Атентатъ звернувъ увагу Европы на аґітаціи испаньскихъ анархістôвъ, що притихли вôдъ якогось часу. Передъ десяти роками голосный союзъ „Чорнои руки" тероризувавъ Андалюзію и допускавъ ся найкровавѣйшихъ драмъ выходячи зъ засады, що всѣ властителѣ вынятѣ зъ пôдъ права, а щобы ихъ побороти, можна до сего уживати всѣхъ средствъ: „меча, огня и брехнѣ". Ще недавно, въ сѣчни минувшого року напала товпа анархістичныхъ робôтникôвъ на Хересъ и пустошила такъ довго, доки сильні вôддѣлы войска не привернули ладу. Кара смерти, що постигла провôдникôвъ того руху, пригнобила анархістôвъ и они притихли. Годѣ заперечити, що въ Испаніи ту и тамъ проявляли ся мѣжь народомъ негодованя, але ихъ характеръ бувъ бôльше мѣсцевый. Тожь послѣдный атентатъ мае въ собѣ пятно антимонархічного руху. Мартінецъ тяжко раненый въ ногу. Сими днями выкрыли тамъ зновь клюбъ анархістôвъ. При ревізіяхъ по домахъ найдено богато бомбъ, документôвъ и таемныхъ листôвъ. Загаломъ увязнено въ Барцельонѣ 22 осôбъ, а въ Мадритѣ 9.

Новинки.

Львôвъ дня 30 вересня.

— **Конкурсы.** Окружна Рада школьна въ Станіславовѣ розписуе конкурсъ на посады учителѣвъ въ Боднаровѣ, Браткôвцяхъ, Хоростковѣ, Добровлянахъ, Дрогомирчанахъ, Ганусôвцяхъ, Ковинѣ, Кримидовѣ, Колодѣевѣ, Кончакахъ старыхъ, Кончакахъ новыхъ, Межигôрцяхъ, Микитинцяхъ, Пациковѣ, Пôдлужи, Сѣлци, Сапоговѣ, Тысьменичанахъ, Угриновѣ дôльнôмъ, Уринѣ, Вихторовѣ, Водникахъ, Забережи и Єзуполи; дальше на посаду римо-кат. катихита при мужескôй школѣ народнôй въ Станіславовѣ, на посаду старшои и молодшои учительки при женьскôй школѣ выдѣловôй въ Станіславовѣ, на двѣ посады молодшихъ учителѣвъ при 6 клясовôй школѣ мужескôй въ Станіславовѣ и вкôнця на посаду молодшого учителя и учительки въ Галичи. Подання треба вносити до кôнця жовтня. — Выдѣлъ повѣтовый въ Гусятинѣ розписуе конкурсъ на посаду люстратора и кондуктора повѣтового въ рôчною платнею 1200 вр. Подання треба вносити до 24 жовтня. — Окружна Рада школьна въ Рудкахъ розписуе конкурсъ на посады учителѣвъ: въ Андриховѣ, Беньковôй Вишни, Боловѣ долѣшнôй, Хлопчичахъ, Хишевичахъ, Чуловичахъ, Голодôвцѣ, Горожаннѣ малôй, Колодрубахъ, Коропужи, Мильчичахъ, Новосѣлкахъ опарскихъ, Пôдгайчикахъ, Подôльцяхъ, Роздѣловичахъ, Ричиговѣ, Татариновѣ и Ванкôвцяхъ, дальше на посады учителѣвъ молодшихъ въ Хлопахъ, Грôмнѣ и Горожаннѣ великôй. Подання треба вносити до 20 падолиста.

— **На будову руского народного театру** надôслали до товариства „Просвѣта" у Львовѣ вп. панове: В. Каменьскій, учитель зъ Вербова, 6 зр., зôбраныхъ на конференціи учительскôй въ Пôдгайцяхъ (вложили: Йосифъ Сендецкій 1 зр., Теод. Турчанъ 1 зр, Медецкій Стефанъ власт. дôбръ 1 зр, Вол. Гамерскій и Чижда по 50 кр. а дрôбными датками Недзвецкій, Кметикъ,

---

въ р. 1653 въ Турне вôдкрыто въ гробѣ Хільдериха такожь давні пôдковы, малі и тонкі. Тымчасомъ пôсля найновѣйшихъ дослѣдôвъ можна сказати, що въ старину знали ихъ, лише не вмѣли уживати, або й не потребували.

Въ десятôмъ столѣтю згадують уже грецкі писателѣ о „пôдошвахъ, закривленыхъ якъ серпъ мѣсяця", котрі прибивають ся цьвягами до кôньскихъ копытъ. Зъ того часу вже частѣйше стрѣчаемо згадки про пôдковы у писателѣвъ Италіѣ, Франціѣ и Анґліѣ.

Коли марґграфъ Боніфатій Тосканьскій 1038 року женивъ ся, вся дружина весѣльна мала конѣ пôдкуті срѣбными пôдковами зô срѣбними цьвяхами.

Въ Анґліѣ завѣвъ пôдковы Вільгельмъ Побѣдитель 1066 р. Про него пишуть, що вôнъ давъ одному Норманцеви, Семенови де Лізъ, мѣсто Нортгамптонъ и повѣтъ Феклі пôдъ условемъ, що той пôдкуе всю кôнноту королѣвску. Отже були то досыть дорого оплачені пôдковы. Въ дванайцятôмъ вѣку стояли ковалѣ пôдковъ уже пôдъ окремымъ наглядомъ.

Зъ того часу вже й въ Нѣмеччинѣ стали частѣйше кути коней. Але всюды уживано ще пôдковъ лише въ осени и въ зимѣ, а зъ ощадности пôдковувано лише передні ноги. Чимъ разъ бôльше старали ся ковалѣ робити пôдковы такі, щобы вôдповѣдали копытамъ, але справдѣ штуки кутя навчено ся ажь въ половинѣ минувшого столѣтя. Розумѣе ся, не вмѣли ее такъ, якъ нинѣ; не мали способу на хорі копыта такъ якъ теперь; конямъ привязувано ноги до чотирехъ палѣвъ и лише ту ногу зôставляно, котру треба було пôдкувати.

Люде не знали добре, зъ чого складае ся копыто и се розслѣдили учені ажь въ нашôмъ вѣку. Тому то що лишь вôдъ недавна вмѣють кувати коней такъ, що имъ не ранять ноги. Першимъ чоловѣкомъ, що навчивъ, якъ зъ кôньскими копытами обходити ся, бувъ ритмайстеръ австрійскои кôнноты Балясса. Вôнъ выдавъ у Вѣдни 1828 р. книжку о кутю коней. Книжка его була важна длятого, що вôнъ добре знавъ натуру кôньску. Вôнъ казавъ, що коня не конче треба ажь до палѣвъ привязувати за ноги, коли его куе ся; тôлько ласкавымъ обходженемъ зъ нимъ, гласканемъ, коськанемъ, примôвками можна коня наче зачарувати такъ, що хочь бы якій полохливый та норовистый, а дасть ся пôдкути. Ту лише мусить бути зручный коваль.

Теперь, въ наші часы, маемо окремі школы, де вчуть кути коней, хоть все таки трафляе ся, що якъ якій сѣльскій коваль пôдкуе, то зъ коня калѣку зробить. Теперь уже маемо рôжні пôдковы, нѣмецкі, французскі и анґлійскі, знаемо рôжні способы прибиваня ихъ до копытъ, на зиму инакше, на лѣто инакше; знаемо пôдковувати и хорі та уломні копыта, такъ, що конѣ можуть всяку роботу робити и т. п. Тôлько ще въ нашихъ сторонахъ можна неразъ бачити запряжені а не пôдкуті конѣ, якъ они ноги собѣ пôдбивають, ломлять або колѣна розтовкують на гостинцяхъ або леду въ зимѣ. Свѣдчить се о тôмъ, що у властителѣвъ тыхъ коней нема нѣ дрôбки серця, бо инакше вôдъ устъ собѣ вôдняли бы, а не мучили бы такъ бѣднои худобы, котра такожь чуе бôль, лише поскаржити ся не може.

На однôмъ кони люде пересвѣдчили ся, що пôдковы роблять копыта меншими и твердшими. Одному коневи позволили пять лѣтъ ходити безъ пôдкôвъ; вôдтакъ змѣрили копыта и пôдкули его. За рôкъ змѣрили зновь и пересвѣдчили ся вôдтакъ, що копыта значно зменшили ся.

Треба ще сказати, вôдъ коли машинами выробляють пôдковы, а не руками. Отже вже въ р. 1828 зачали ихъ выробляти машинами, але сей промыслъ ще й доси не розвинувъ ся належито, хоть уже дôйшли до такои вправы, що за десять годинъ выробляють вже 2400 пôдкôвъ.

Въ послѣдныхъ лѣтахъ зачали робити пôдковы зъ глиняка (алюмініюмъ). Они троха дорожші, але за то далеко лекші. Такожь можна ихъ легко перетопити и на ново ужити. Вже робили у войску пробы зъ глиняковыми пôдковами. Одні конѣ мали зелѣзні пôдковы, а другі зъ глиняка, и всѣ ишли однакову тяжку дорогу. Показало ся, що пôдковы зъ глиняка такъ само живкі, якъ и зелѣзні, може бути, що не на такъ довгій часъ, та се ще не выслѣджена рѣчь.

Годѣ намъ писати ще о тôмъ, які рôжні теперь пôдковы роблять та якъ коней кують, бо то вже рѣчь ветеринарѣвъ. Мы хотѣли тôлько показати, що й пôдкова мае свою исторію. Здае ся, дрôбна, не хитра выдумка, така

Войчакъ, Жолдвистый, Фоґель, Мандзѣи и Жакій.) — Теодоръ Никитивъ учитель въ Чемеринець 1 зр. — Зенонъ Ганкевичъ учитель зъ Пасѣкъ зубрицкихъ, зôбраныхъ на весѣлю въ домѣ о. Ганкевича въ Целѣчвѣ 30 зр. — Д ръ Кирило Дольницкій 12 зр. зôбраныхъ въ домѣ о. Мосевича въ Куровичахъ. — Мих. Воробець учитель въ Попеляхъ 1 зр. вôдъ вп. панѣ Келестины Оливовои учительки въ Дрогобичи.

— **Зъ „Просвѣты“.** На делеґата на загальний зборы філіѣ „Просвѣты“ въ Каменцѣ струмиловôй, котрі вôдбудуть ся 4 жовтня, вызначивъ выдѣлъ посла Олександра Барвѣньского, котрый на зборѣ буде мати вôдчитъ на тематъ релігійно-просвѣтного выховання. — Выдѣлъ принявъ до вѣдомости, що великій Молитвенникъ укладу о. Алексея Слюсарчука, одержавши вже апробату вôдъ митрополичого Ординаріята, почне небавомъ друкуватись, и ухваливъ укладникови выплатити часть ремунераціѣ.

— **Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского** у Львовѣ вышла сими днями книжочка „Лѣтопись монастыря ОО. Василіянъ въ Кристинополи ôдъ єго основаня 1763 до 1890 р.“ уложивъ Василь Чернецкій парохъ въ Сѣльця белского, побôльшеный передрукъ зъ „Дѣла“. О сѣй праци подавъ Kwartalnik historyczny (въ рôчнику 4 ôмъ, въ зошитѣ 3 ôмъ) прихильну критику; книжочку можна дôстати въ книгарни Ставропигійскôй у Львовѣ або у автора по 20 кр. Дохôдъ призначеный на вдовичо-сиротиньскій фондъ епархіѣ перемыскои.

— **Товариство для выробу ризъ церковныхъ въ Самборѣ** зачинае свою дѣяльность въ днемъ 1 жовтня с. р. Цѣла судьба того товариства лежить выключно въ рукахъ вп. Духовеньства, котрому особливо повиненъ лежати на серци хорошій розцвѣтъ єго. Тожь приступаючи до дѣла, мае дирекція товариства тверду надѣю, що вп. Духовеньство всѣхъ трехъ епархій буде єму все подавати руку помочи и поспѣшить якъ въ дальшимъ вкладанемъ удѣлôвъ такъ и въ безпроволочнымъ надсыланемъ замовлень на всякû церковнû рѣчи входячû въ кругъ дѣланя товариства. Мы же — каже дирекція — зъ нашои стороны будемо докладати всѣхъ заходôвъ, щобы товаръ, выходячій зъ нашихъ рукъ, бувъ безусловно вдоволяючимъ якъ що до якости такъ и що-до цѣны. То подаємо до вѣдомости вп. Духовеньства и братствъ церковныхъ.

— **Д рови Стефанови Федакови,** адвокатови у Львовѣ, надавъ Впреосв. Митрополитъ Сильвестеръ грамотою зъ дня 21 вересня с. р. титулъ совѣтника митрополичого Ординаріята, даючи тымъ выразъ своєѣ благосклонности и повного признаня для д-ра С. Федака за єго любовь до нашои церкви и обряду, чого доказъ давъ д ръ Федакъ, занявши ся устроєнемъ гармонійного хору для вôдспѣваня торжественнои літургіѣ въ Римѣ. Грамота Впреосвященого кôнчать ся щирымъ желанємъ многихъ лѣтъ надѣленому титуломъ митрополичого совѣтника д рови Федакови

— **О. Антôнъ Петрушевичь,** знаный россійскій историкъ и языкословъ у Львовѣ, 72-лѣтный старець, обходить нинѣ 50-лѣтный ювилей своєѣ літературнои дѣяльности. „Галичанинъ“ посвятивъ ювілатови вступну статю и помѣстивъ портретъ єго. Скориставъ притôмъ зъ нагоды, щобы тысячный разъ дати доказъ своєѣ невѣжѣ и несовѣсти, коли насмѣвае ся зъ нашихъ заходôвъ коло пôднесеня народнои самосвѣдомости и называе тû заходы „крутарскими софизмами и лакейскими програмами на тему: хто мы є.“ Якъ бы „Галичанинъ“ умѣвъ справдѣ шанувати свого ученого, то въ день єго ювілею не выѣздивъ бы зъ такими ґазетярскими фразами, обчислеными на инстиктъ якого тамъ маститого господина зъ забутого села, котрого бавлять ще подôбнû слова „зъ перцемъ“.

— **Правнучка сестры Андрѣя Гофера.** Марія Галлеръ, подала вчера Є. В. Цѣсареви въ Инсбруцѣ на стрѣльници напôй зъ чарки, котру ще пок. цѣсарь Францъ дарувавъ фамиліи Галлерôвъ. Монархъ сказавъ до неи: „На ваше здоровле и вашои родины“, выпивъ и подавъ Архикнязеви Каролеви Людвикови, котрый такожь пивъ на здоровле Маріѣ Галлеръ. На иншôмъ мѣсци пишемо, що Монарсѣ представляно потомкôвъ Гофера.

— **Вѣнчанє** п. Кирила Кахникевича, редактора *Народнои Часописи* зъ панною Антониною Бжевицкою вôдбуде ся нинѣ о 8 год. вечеромъ въ костелѣ св. Антонія у Львовѣ.

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ** оповѣщуе: Зъ днемъ 1 жовтня перестануть курсувати на шляху Стрый-Сколє особовû поѣзды нръ 1717 и 1713, всѣжь прочû поѣзды будуть курсувати и дальше, якъ доси.

† Посмертнû вѣсти.

— Григорій Федакъ, ц. к урядникъ податковый, упокоивъ ся дня 28 вересня рано въ Перемышли въ 31 ôмъ роцѣ житя. — Максимъ Дубина, ц. к. листоносъ у Львовѣ, братъ померпшого недавно канцеліста епископскои Консисторіѣ станіславôвскои, упокоивъ ся у Львовѣ. — Левъ Барвѣньскій, пров. народный учитель въ Копычинцяхъ, сынъ бл. п. о. Иосифа приходника Сервиръ, умеръ на тифъ въ 21 р. житя дня 27 вересня с. р.

Господарство, промыслъ и торговля.

— Станъ воздуха за минувшû добы числячи вôдъ 12 г. въ полудне дня 29 вересня до 12 год. въ полудне дня 30 вересня: Середна теплота була + 11·5° Ц., найвысша + 15·4° Ц вчера по полудни), найнизша + 7·3° Ц. въ ночи. Барометеръ иде въ гору (765). Вѣтеръ буде полудневый середна теплота позôстане около + 17·0° Ц., небо буде захмарене, дощу не буде, погода.

— **Цѣна збôжа у Львовѣ** дня 28 вересня: пшениця 7·60 до 8·—; жито 6·— до 6·50; ячмѣнь 5·25 до 6·25; овесъ 5·75 до 6·75; рѣпакъ 13·— до 13·50; горохъ 6·— до 8·50; вика —·— до —·—; насѣнє льняне —·— до —·—; бôбъ —·— до —·—, бобикъ 5.75 до 6·—; гречка —·— до—·—; конюшина червона 60·— до 70·—; бѣла 65·— до 85·—; шведска —·— до —·—; кминокъ 24·— до 26·—; анижъ 33·— до 34·— кукурудза стара —·— до —·—; нова —·— до —·—; хмѣль 125·— до 150·—; спірітусъ готовый 17·— до —·—.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 30 вересня. Поліція увязнила вчера дальшихъ чотирехъ анархістôвъ, трехъ зъ нихъ утекло. — Бурмістра пардубицкого Габлика и трехъ горожанъ увязнено за образу маєстату.

Прага 30 вересня. Рада мѣска вôддала комісіи до справозданя внесенє Молодочехôвъ, щобы просити парляментъ о знесенє выимкового стану. — Вчера увязнено редактора молодоческого тыжневника Скоба. Увязненыхъ єсть уже 100. — Передъ поліцією найдено петарду зъ запаленымъ льонтомъ.

Тріестъ 30 вересня. Небавомъ мае турецка ескадра вôдвидѣти австрійскû и италійскû пристани.

Парижь 30 вересня. Въ департаментѣ Па-де-Калє страйкуе 42.000 робôтникôвъ. Мимо того скрôзь спокôй.

Брукселя 30 вересня. Въ бельґійскихъ копальняхъ страйкуе 20.000 робôтникôвъ; въ Дуръ побили ся робôтники зъ жандармами.

Лондонъ 30 вересня. Бразилійскû повстанцѣ здобули мѣсто Санта Катаріна.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный вôдъ 1 червня 1893, пôсля львôвск. год.

Вôдходять до

	Поспѣшный		Особовый			
Кракова	3·01	**10·41**	5·26	11·11	**7·36**	—
Пôдволочискъ	6·44	3·20	10·16	**11·11**	—	—
Пôдвол. Пôдзам.	6·54	3·32	10·40	**11·33**	—	—
Черновець	6·36	—	10·36	3·31	**10·56**	—
Стрыя	—	—	10·26	7·21	3·41	**8·01**
Белзця.	—	—	9·56	**7·21**	—	—

Приходять зъ

	Поспѣшный		Особовый			
Кракова	3·08	6·01	**6·36**	**9·41**	9·35	—
Пôдволочискъ	2·48	**10·02**	**6·21**	9·46	—	—
Пôдвол. Пôдзам.	2·34	**9·46**	9·21	5·55	—	—
Черновець	**10·10**	—	**7·11**	7·59	12·51	—
Стрыя	—	—	**1·08**	9·06	**9·52**	2·38
Белзця.	—	—	8·16	5·26	—	—

Числа товстû, означають пору нôчну вôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мін. рано.

Часъ поданый пôсля годинника львôвского, вôнъ рôжнить ся о 35 минутъ вôдъ середно-европейского (зелѣзничого): коли на зелѣзници 12 год., то на львôвскôмъ годиннику 12 год. и 35 мін.

За редакцію вôдповѣдае Адамъ Креховецкій

пôдкова, а отъ тысячѣвъ лѣтъ треба було, закимъ люде придумали сякû-такû способы, що вже справдѣ роблять звѣринѣ велику выгоду. Де давнѣйшû пончохи або ходаки кôньскû, а де нашû нинѣшнû на прикладъ войсковû пôдковы! Яка мѣжь ними велика рôжниця! Такъ то люде дуже помалу приходять до розуму. Прочитавши ту всю історію пôдковы, бачимо, що ажь въ нашôмъ вѣку скрôзь уживають пôдкôвъ, бодай у образованыхъ народôвъ. Знаючи се, можна вôдгадати, що образъ св. Юрія, де кôнь мае теперѣшнû пôдковы, намальованый якимсь богомазомъ зъ передъ кôлькадесяти лѣтъ. По такôй дрôбници можна пôзнати вѣкъ такого образу та й мудрôсть такого богомаза. А хто того всего не знае, той думае собѣ, що такъ и повинно бути: кôнь зъ теперѣшними пôдковами а не зъ якими ходаками, або й безъ нѣчого.

Єсть ще наприкладъ казка, якъ Исусъ Христосъ ходивъ зъ св. Петромъ по свѣтѣ и разъ надыбали оба на дорозѣ кусень пôдковы. Св. Петро не пôднявъ єго, а Христосъ пôднявъ, продавъ, купивъ вишень и потôмъ кидавъ по однôй вишни на землю, а св. Петро хотѣвъ охолодити ся та все схилявъ ся за вишнями. Замѣсть разъ пôдняти кусень пôдковы, схилявъ ся вôдгакъ за кождою вишнею окремо. Таку леґенду розповѣдають собѣ люде. Ба! а якъ въ тû часы Христа ще пôдковъ не було? То не могла бути й така пригода. Тому то такû перекази зачисляють ся до казокъ.

Отъ вамъ и історія кôнькои пôдковы.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера